

108 Diagoge*s* Diui Petri Nolasco

Sapè pius Pater Africæ vt explorator habetur:
Præda fit, & sceleri vertitur esse pium. 50
Hoc tantum ingemuit, tenera & præcordia torsi,
Quod capti optatā destituuntur ope.
Atq[ue] illachrimans: Inopum heu non parcitur auro!
Securas Pietas heu nequè portat opes! 55
O quoties, quia pro tantis soluendo redemptis
Non erat, ipsum se pignora prompta dedit.
Tunc fera vincula pias pressere manuque pedesque,
Terribili corpus scætidaque antra situ.
Felices miseris, quibus hac, per tale paratur
Supplicium, tanto digna labore saltus. 60
Flammifer obductis vt Phœbus nubibus ardet,
Datque diem, & toto nubilus ore micat:
Sic erat obscuro miseris lux vincetus in antro,
Et graue doctrinæ luce leuabat onus. 65
Nunc inter ciues (veniunt si hac parte labores,
Quis Maurisiano viter ab hoste premi?)
Musa Patrem cane, ni fallor grauiora ferentem:
Plus graue ciuili vulnus ab hoste venit.
In causa est Pietas, & promouet ipsa labores: 70
Nec Patri esle potest aptior illa pio.
Floruerat quondam redimendi munere Cœtus
In Laletanâ nobilis ortus humo.
Quem Rex Alphonsus, felici voce secundus, 75
Munificâ eximius condidit Autor ope.
Excidit at Pietas & Zelus tempore Cœtus;
Virtus, si sit iners, tempore victa cadit,

Se

Liber Tertius.

109
Sedulus antiquos tamen hunc Nolascus ad ignes
Restituit, votis Numine flante suis. 80
Cum socijs, Pietas quos iunxit, cæperat ille
Captiuis dulcem poscere latus opem. 85
Hinc Alecto ausa est Stygijs horrenda colubris
Euomere insanis dira venena modis.
Quid Pius hic, inquit, nisi mendica otia querit:
Edocet hoc alios: labo facitque pares.
Nobilium iutienum generofis moribus obstat: 90
Resque nequit fortes publica habere viros.
Virtutis specie vires crudelibus addit
Hostibus heu vestras Africa sorbet opes!
Illa hac vipereo prauorum sibilat ore,
Infestatque probris ora verenda viri: 95
(Proh pudor!) audacique manu temeraria pulsat;
Horreo, sit satis, id iam meminisse semel.
Subiicitur virtus odijs: Patientia vincit
Nolasci: multo palma labore datur.
Nec ratis illius satis est agitata procellis: 100
Plura truci Alecto de Styge bella mouet.
Maius adorta nefas, fures coniurat in illum,
Qui vitam rapiant, & stipis æra piæ:
Ut miseris spē, hominemq[ue] piū, iictu excinderet vno;
Perdit conatus sed maleuada suos. 105
En tempus, scelerique locum reperere cupitum:
Nolascum solum sola per arria vident.
Accurrunt: socijs peregrina ueste duobus,
Luceque succintis, iam comitatus erat;

Se

110 Diagoge Diui Petri Nolasco

Psal. 90. Seruo nempè suo Angelicos Deus ipse ministros, 105
 Praesidio in cunctis iusserat esse vijs.
 Furibus horroci manifesta luce fuere:
 Ipsos tentati pœnituitque mali.
 Ante pedes stratos ait haec Nolascus ad hostes:
 O mihi quam gratam fert meus vltor opem! 110
 Non vt erat par, ardenti vos fulmine adulsi:
 Ad veniam errantes lumine traxit oves.
 Vno eodemque pius seruauit lumine vitam,
 Atque animæ vestram, corporis atque meam.
 Ferte Deo meritas conuerso pectore grates: 115
 Quas pro me, & vobis debedo, latus ago.
 Tum flentes teneris è terra sustulit vlnis:
 Mirantesque pium, sic abierte, Patrem.
 Sæpè illum haeretici ferro petiere micanti,
 Quos gladio vicit flaminis ille sui. 120
 Transeo fortuitos, mala quos fors obstulit, hostes;
 Nam quis non patitur rure domique suos?
 At casus perstringam, aula quo s passus Ibera:
 Aulae incertus amor, nec bene tuta fides.
 Namque yiri Pietas, & Amor, cū Principis aura, 125
 Rixæ odijque tulit semina dira grauis.
 Inuidet hic illi: insidias hic tendit operatas:
 Hic tentat, tenero Regis amore cadat.
 Hic queritur, quod Gallus homo sublimia captat,
 Illaque que proprij munera ciuis erant. 130
 Ille tamen solitis agitatus flatibus aulae,
 Nil cupiens, celso non timet esse loco.

Atque

Liber Tertius.

111

Atque Palatinos gaudet sufferre labores,
 Dum Regi, & miseris vtilis esse potest.
 Aulice, deciperis: Non est cur exeat aula, 135
 (Vt male opinaris) qui volet esse pius.
 En iuuat hunc Pietas, quem tanta pericula cingunt;
 Et benè, dum patitur, se probat esse Pium.

Pothi-
nus apud
Luc. 1.8.

LE MMA VII.

Nolasca, in naui velis remisque spoliata, à Mauris
 Algerianis maris fluctibus absoruendus exponitur;
 sed ipse, aura Numinis flante, Valentini-
 num ad Podium faustè
 appellit.

Heu genus infidum, gens Algeriana, feroxque,
 Cui nihil est sanctum, nullaque firma fides!
 Scilicet in pignus sese, pro gente redempta,
 Nolasca, Libyco tradideratque iugo.
 Decreuitque moras soluendo temporis æri
 Certas, quas nemo fas violare putet.
 At Maurus flagris torquet crudelibus illum,
 Et pactas auri vindicat ipse moras.
 Quò magis & sceleri, pandat seu vela furori:
 Accepto peius perpetrat ære malum. 140
 Non sibi Nolascum incolumem, sed perfidus alto
 Tradidit, vt spumans sorbeat vnda, mari.
 En modis, ille parat puppim (vult sic pius esse)
 Sed vos, illa quidem, cernite, qualis erat.

Illa

112 Diagogeis Divi Petri Nolasc*o*

Illa vetus, carieque labat, rimisque dehiscit: 13
 Quas neque ferre potest, vndique potat aquas.
 Non est cur timeat ventos; licet aequora sulcet
 Mollia; se sola, naufraga puppis erit.
 Cum mare stat placidum, secum gerit illa procellas:
 Eurum cum Zephiro: cumq; Aquilone Noton. 20
 Adde, quod est tardum ventis & inutile lignum:
 Non sibi sunt remi: velaque nulla sibi.
 Utque ales, pedibusque carens, pennaque volucris,
 Puluere truncata iacet, nec per inane volat:
 Sic in honora ratis ponti non dissecat vndas, 25
 Nec captat ventos: quassa iacetque mari.
 Hac ergo in lacera Mauro mandante carina,
 Africa Nolascus per freta carpit iter.
 Sed, ratis o felix, nunc trana audentior vndas:
 Victorique, metu libera, fide tuo. 30
 Ille, vide, in mediâ extendens sua brachia puppe,
 Transuersa antennis nautica ut arbor inest.
 Lintea ne tanto desint pendentia malo,
 De niueâ ventis carbasa veste facit.
 Teque suo tandem defendit pondere pressam, 35
 In fluctusque vices remigis ille gerit.
 Nec penetrare tuas audebunt aequora rimas:
 Prona veretur enim, quem vehis, vnda maris.
 Obstupet eni Maurus, quod tu fœliciter vndas
 Fracta secas, Libycas tutaque spernis aquas. 40
 Irrita, Maure, tua est spes, ne mirere: dedisti
 Nautam, quo trepidat nulla pericla ratis.

Flu*s*

Liber Tertius.

113

Fluctus iam ille tuos, & barbara littora linquit,
 Et Charidemum abdens fulgidæ Achatis opes.
 Præterit & te, quæ à scombris tibi nem̄ adoptas, 45
 Quosque habet vndosos Illice prisca sinus.
 Iam dextrâ Baleare, haud longe, conspicit aequor:
 Et diues pinu, te, Pityusa, tuo.
 Te nemp̄, infœlix viuis Ophiusa venenis;
 Teque, Ebuse, anguineæ pulchra nouerca feræ. 50
 Ergo tuas radit, per amena Valentia, ripas,
 Et Podio excipitur tunc tibi, Virgo, sacro.
 Virgineaib; ibi pronus ait Nolascus ad aras:
 Tu mihi portus ades, Virgo, meæque rati.
 Per fluctus pelagique vias te inuenimus ambo, 55
 Quæ bona iactatis stella duobus eras.
 Ambo erimus grati, si seruum, quem æquore seruas,
 Laudibus addictum me facis esse tuis;
 Si laceram sacris hærentem admiseris aris
 Puppim: sic tibi nos, Virgo, anathema damus. 60

CAPUT III. *De pijs Nolasci desiderijs.*

LEMMA VIII.

*Nolasci symbolum. Cupio (dicitur ita piissimus
 Pater) pro capitiis liberandis venum ire, aut
 in illorum vincula suffici.*

A H date quod cupio: cordis cōpescite flammæ:
 Ardeo ob ignotas ambitiosus opes.

Non

114 *Diagogen Diuī Petri Nolasco*

Non mihi Pactoli auratae donentur arenæ:
 Optem ego, quas audius fecit in amne Midas?
 Cræsse, tibi imperium, gazasque relinquo superbas:
 Non illæ Cyri te rapuere rogis.
 Inde, cape Eois quidquid collucet in vndis:
 Est mihi, si nescis, plus pretiosa sitis.
 Sintque tui sudoris opes, o Claviger Heros;
 Hesperidumque nemus, Geryonisque boues.
 Non hæc arrident, Arabum nec messis odora,
 Nec quidquid segetum Garganus vber habet.
 Ah! ah! quod cupio Libycis reperitur in antris:
 Illic ignotas Barbarus arcet opes.
 Illic ex penis aurum fit amabile cælo:
 Ex ferro rutilans gemma, pyropus, onyx.
 Illic sic saeva exornantur compede plantæ,
 Sic pia, quam torquet stricta catena, manus:
 Candida gemmifero radiant ut colla monili,
 Pensilis vtque aures bacca micare facit.
 Nam diuinus Amor transformat Maurica vincla;
 Ferrea sint, opifex aurea reddit Amor.
 Hic mihi, eris loctuples, & emes mea fidera, dixit,
 Soluas si populi ferrea vincla mei.
 Hoc cupio, ah tanto, socij, me vendite lucro:
 Si nolitis, ero venditor ipse mei.
 Margaris est inuenta mihi fulgentior astris:
 Hanc, dum nummus abest, quo, nisi vendor, emam?
 Vos graibus mea colla, manusque, pedesq; catenis:
 Me totum, Mauri, stringite, gratus ero.

30
Vos

Liber Tertius.

115

Vos mihi nunc faciles saltim in mea vota venite:
 Elle vtrò vobis quid nisi preda peto?
 Meme in cunctorum miserorum vincla vocate,
 Si vestris animis quid pietatis inest.
 Hæc flammata dabat tenero suspiria corde
 Ille gregis niuei mancipijque Pater.
 O Pater, Ecquid ais? quò diuo duceris igne?
 Aspice quād cupias mira licere tibi.
 Vnus es, & miseris vendi vis pro omnibus vnuis;
 Ergo iam cunctis nil minus ipse vales.
 Libertas gemmis est & pretiosior auro.
 Si tua tot redimit vendita, qualis erit?
 En tibi iam tanti es, quanti venire petoptas:
 Pulchre pro miseris esse superbus amas.
 Quantum deprimeris, concendis sidera tantum:
 Subjeeris seruis, cæli apicemque tenes.
 Vertice ad æthereas talis subit æsculus auras,
 Dum radice petit tartara nigra rudi.
 Non vni æquari, sed seruis omnibus optas,
 Quod tibi seruitio non sinis esse parem.
 Nescit habere modum redimendi immensa Cupido?
 Immensum penis te putat esse virum.
 Illaque Barbaricas heu quot te iactat in oras!
 Heu quot in arcta nimis vincula & antra iacit!
 Ferrea te Numidæ infræni sub vincla tenebunt,
 Massyloque dabis candida colla iugo.
 Syrtibus inclusus Nasamonis habebere furis,
 Et tua Getulus compedes crux premet.

Se

116 Diagogeis Diui Petri Nolasco

Se plebs iactabit te te Garamantica seruo,
Marmoride saevas iniicientque manus. 60
Sic tibi, quam longe & late patet, Africa tota
Vno (proh mirum!) tempore carcer erit.
Sic quot hiems frondes rapit, & vet germina mittit;
Quot nubes guttas atra ruentis aquae:
Te super optanti, dum captiuia agmina soluis, 65
Dumque vadem te offers, tot fera vincla ruent.
No tam igniomâ Enceladus velut ingemit Aetna,
Sic duro ferri pondere & ipse gemes.
Illi Aetna est oneri, tibi ne sit ferrea moles;

Celica praestabit pectoris Aetna tui. 70

Audet Amor diuus: putat, ut ituet, omnia posse:
Ausibus, o felix, vteris ipse suis.

Hinc anathema suis audet pro fratribus esse
Præco Euangelij gentibus ille datus.

Hinc petit æterno expungi sua nomina libro. 75

Amramides virgâ lege potensque sacrâ.

Hinc ille altisonis pandens mysteria Psalmis:

Pro nato quis, ait, det mihi posse mari.

Hinc tu Sanctorum cœlesti feruidus igne,

Vt redimas seruos, poscis ubique pati. 80

22

LEM

Liber Tertius: 117

LEMMA IX.

Optanti Nolasco Diui Petri reliquias visendi causa
Romanum proficisci, nec id (ut erat in votis) ob sua-
rum ouium regimen, & captiuorum curam; exequi
potenti: ipse Apostolorum Princeps capite, ut cruci-
fixus est, deorsum verso apparuit, dicens: Qui a tu-
ad me non potest venire; ego, Petre,
ad te venio.

Sumpsit Nolascius lustrali tintus in vnda
Nomen, quod referat sidera, Petre, tuum.

O quantum ille tibi iunctum se nomine sensit:
Nomen idem, esse duos vixque sinebat amos.

Per mores coluit fecitque imitabile nomen;
Nec iam te tantum nomine, Petre, refert.

Vt sint exemplo, Diuorum nomina nobis

Dantur: & ut memiores ad pia facta vocent:
Thersites ne te appelle, sis pulcher oportet:

Et qui vult fortis dicier, Hector erit. 10

Cogimur & tenerè illos, quos imitamur, amare:

Nam similes ipsis nitimus esse viris.

Visere iam dudum (quis armans non optat attitum?)

Optabat Petrus sacra sepulchra Petri.

Ipse erat at felix in opum tutela salusque,

Ipse vigil sacri Pastor ouilis erat.

Tan sibi oues durum, miseros quā linqueret captos;

Cordeque diuidus belligerabat amor,

H

Nunc

118 *Diagogeis Dñi Petri Nolasco*

Nunc animum ad cineres flectit, venerandaq; busta:
 Nunc rapit in miseris, nunc in queque trahit; 20
 Nunc meditatur iter sacrae ad mænia Romæ
 Longum: quasque ferunt stare redire moras:
 Et modò sit nisi longa suis absentia rebus,
 Sat sibi viā via est ad sua vota breuis.
 Quin pedes ipse per algentes incederet Alpes 25
 (O sic emensus quot fuit ille vias!)
 Tanti erat æternos Petri spectare triumphos,
 Et Romana sacro pectora ptona pedi:
 Ad iugaque euēctum Petri septena crux
 Christum, & victricis magna trophya crucis. 30
 Hæc dum anceps euoluit amas; videt arbiter æquis,
 Res te metiri pondere quasque tuo.
 In iussu illud opus; mandati hoc muner is esse:
 Debere imperijs cedere vota sacris.
 In gratum esse Deo dimittere munus, vt ores: 35
 Sanctius officium cui libet esse suum.
 Nonne dedit pœnas, quod sacram, vt debuit, Arcam
 Audax non humeris sustulit Oza suis?
 Exiit regio Saulus: nil victima prodest
 Pinguis: Qui paret, gravior ille Deo est. 40
 Ergo ait, vt possum, tua mente altaria visam:
 Hæc, Petre, cultoris suscipe vota tui.
 Vota Deus cælo, vnde vider, compensat ab alto,
 Datque velut factis præmia iusta pijs.
 En meditans cupidusq; suas, nox cum altior ibat, 45
 Nolascus curas vota refestque Petro.

2. Reg.
cap. 6.

1. Reg.
cap. 15.

Tum

Liber Tertius.

119

Tum subito paruum fulsit sub luce cubile
 Multa, ceu medio Phœbus in orbe micat.
 O fauor! inter splendentes apparuit ignes
 Oranti Petru talis imago Petri:
 Fixa cruci, Petru similisq; Nerone sub acri, 50
 Et caput ad terram, versaque ad astra pedes;
 Splendida cui pœnas faciebat gloria dulces,
 Vulnera cui fontes fulgida lucis erant;
 Iam pedibus monstrare putes ad sidera callem, 55
 Et nos in cœlum tollere velle manu.
 O quam magna fuit Nolasci in corde voluptas,
 Lapso siderea lumine ab arce frui!
 Ambrosia vt mitilcer Diuos, & nectaris haustus,
 Sic sacra mulcebat pectus imago pium. 60
 Hac pharetrâ teneros Petrus ejaculabat amores;
 Diuaque (nec fallor) sensit imago sonos.
 Missa etenim rutilo sonuit vox illius ore,
 Hosque Petri orantis fecit in aure modos:
 Quod ne quis ipse ad me cupidus supplexq; venire: 65
 Ad te, Petre, libens en venio, inquit, ego.
 Dixit, & allato repetiuit sidera vultus,
 Scandit & æthereas luce notante vias.
 Ille oculis, & corde simul, comitatur euntem,
 Et verbis, grato quæ dabant ore, pijs. 70

*** *** *** ***

H 2

LEM.

LEMMA X.

Nolascus iacebat infirmus, qui tamen, cum impensè
cuperet sacris felicissimæ noctis natalis Christi Do-
mini solemnibus interesse, nec posset Angelicis choro
sistitur manibus, ut ibi cum suis filijs nascentem
Deum salutaret, & diuinis laudibus
Puer gratulabundus occur-
reret,

NOx erat illa Deo terris nascente beata,
Quâ Deus infanti vagijt ore Puer:
Quâ Patris in tenebris lux incomprehensa resulxit:
Quâ nobis miseris Virgine nata salus;
Quæque suas vicit diuino Sole tenebras,
Vifaque Phœbeo clarior ire die:
Cum Pater æger erat lecto Nolascus in arcto:
Perdiderant vires omnia membra suas.
Sed tamen, illa licet languebant trita dolore;
Plus desiderijs mens erat ægra pijs.
Anxius optabat noctis solemnibus almæ:
Inter, cumque suis fratribus, esse sacris:
Carmine tum Pueri Numen celebrare sonoro,
Et sua dulcisonis corda fouere medis.
Heu gracie spiritui corpus! quid deprimis, inquit, 15
Illum? quid neruis vincula sub arcta trahis?
Ille choro tecum vult se miscere carenti:
Votum, o corpus iners, impedis ecce pium!

Non

Non te mole potes depresso ferre caduca:
Vix, sunt siqua animæ pondera, ferre potes. 20
Passer vt in cauea cinctus: sic illa tenetur;
Heu in rete gemit, ceu sine piscis aqua!
Accipe deuotas animæ de carne querelas,
Mi Deus, infirmâ, mi Puer alme Deus.
Vel tu, namque potes, carni da robora nostræ: 25
Vel me, quâ mavis sorte iuare, iuua.
Audijt orantem facili Deus aure Puellus:
Numquam ortas humili despicit ore preces.
Nam subito (mirum!) cœlesti luce refulxit,
Et similis cœlo paruula cella fuit. 30
Illuc ætherio Juuenes ex orbe volarunt
Aligeri, pulchrum par, niueique togâ.
Vt venere ægri strata ad paupercula Patris,
Prædulci releuant languida membra manus.
Et fessos albis exornant vestibus artus, 35
Quis par cœlitibus vissus adesse Pater.
Post hæc, ceu roseum fecere sedile lacertis,
Nam binas binis inseruere manus:
Nostraque, dixerunt, à tergo amplectere colla,
Totus & in nostras ipse recumbe manus. 40
O molli possem si carmine dicere, sed sit:
Vos mihi, Pierides, mellea verba date.
Sedit, vt in roseis veniens Aurora quadrigis:
Sedit, ros sicut florea rura super;
Sedit, sed non æqua cano: nam blandiùs istis 45
Sedit; vel quantum distat Olympus humo,

H;

Ter-

122 Diagoge*D*ivini Petri Nolasco

Terrenis quis enim cœlestia comparet æquus?
Lenius Angelicā nil valet esse manu.
Has super inedit Nolascus viribus æger:
Spirituum ò Pietas! O Superumque favor! 50
Quid miraris ebur celia, Romane, Curulis?
Quid nitidos currus, laurigerae rotas?
Angelicas potius palmas mirate curules:
Tam magno feruum vult Deus axe yehi.
Non hic aut eboris, splendorem aut mutuat auri: 55
Non subito præceps ire fragore timeret.
Ecce Deo charis superis attollitur vlnis:
psal. 90. Illi ne lædant obuia saxa pedem.
Ergo fit voti compos, iuuenesque Superni
Sublimem medijs implicuere choris, 60
Illo intrante, notio radiauit lumine templum:
Vt sol, ætherij sic micuere viri.
Tunc Superis nati innixum videre Parentem:
Oraque soluerunt carmine grata Deo.
At iuvenes raptæ Nolascus mente secutus, 65
Stat licet in terris corpore, ad astra volat.
Gutture que canit hic, ibi corde recognitat almo:
Duplicibus felix perfruunturque choris.
O Pueri cuna! O panni! O dulcissimè Pupe!
Per vos delicias en habet ille suas. 70
Non illi offa dolent, non fracti corporis artus:
Mens vnta Deo viuida membra facit

Liber Tertius.

123

CAPUT IV. De Nolasci dono Prophetie & diuinis favoribus.

LEMMA XI.

Nolascus Regum & priuatorum hominum Vates,
multa illis salutaria prædict.

Quis non te Vates inter, Nolasce, sacratos,
Quos Deus arcano p̄emonet ore, canat?
Pecora cum tibi sint verum spirantia Numen:
Diuinique sciens cordis operta legas.
Te Vate, in captâ exoritur Paschasius vrbe, 5
Magna Valentini lausque decusque soli:
Et tibi clara, Pater, niuei sub chlamyde proles,
Quam proprio Martyr sanguine tinget ouans.
Ex te Rex nouit Mahometicus ille Zeitus,
Quod lustralis erat fonte lauandus aquæ. 10
Barbarus obstupuit, sed Regno expulsus & aula,
Christi defecit sponte ad ouile pium.
Tu quoque Turia abactos, & Balearibus aruis,
Mauros præsago funditus ore canis.
Res facit ipsa fidem. Nam tu, quæ oracula pâdunt
Victorem, Lunas, Rex Jâcobe, premis. 15
Auspicijs etiam ille tuis Fernandus easdem,
Rex sanctus, fractas Hispali ab vrbe fugat.
Prodijit in lucem Virgo cognomine Socos,
Sed de Prole mones tu prius ipse patres; 20
Nec

124 Diagoge Diui Petri Nolasce

Nec vitam moreisque siles sine labe pudicos,
Quodque tuos ducet filia sacra choros. 124
Iamq; cadit Mauro ense Blanes, tibi charus alumnus,
Te nati sacram vaticinante necem.
Donarat tibi tecta parens accommoda Pauli; 25
At patris hic grandi munera lite rapit:
Tu Nolasce, dabit post, quod modò denegat, inquis;
Tecta que non tantum, se mihi & ipse dabit.
O quam vera canis! Tecta & se tradidit vltro; 30
Teque inter natos gaudet habere Patrem.
Pàrmensis petijt Guillelmus in atria sapè
Admitti tua; sed sapè recusat iners.
Cui tu fallaces Cocytii detegis astus;
A Styge prognatas totque venire moras; 35
Se niuea, sciat, ad cœlum sub yeste vocari,
Quod vita longum nec sibi restat iter.
Audijt ut iuuenis, molita obstacula rumpit,
Candida militiae castra subitque tua.
Sancte ibi, decursis vix septem mensibus, esse 40
Desist. O felix, auspice funicte bono!
Tres alij te, corde dolum elante, requirunt,
Mentiti imperio subdere colla tuo.
Consulis ipse Deum, quid in his Pietatis inhæret?
Ille tibi pandit subdola corda virum. 45
Nūcius ergo Dei scio, quid vos permoquet, inquis:
Vltio vos fidâ Religione mouet.
Me ad mortem, innocuum licet, indagatis iniquam,
Atque equitem, mecum qui sua fidus agit.

Ipsé

Liber Tertius.

125

Ipse est Azagra. Vlla viri si iniuria torquet
Vos: annon Diuus pacere mandat Amor? 125
Expauere sua, vt norunt, præcordia pandi:
Et bonus ad veniam fluxit in ora rubor.
O Pater, arcanos sic Numinis ebibe fontes, 130
Nostra salutifero pectora vt amne riges.

L E M M A XII.

Nolasce frequenti Beate Virginis & Tuelas

vis Angeli sui recreatur
aspectu.

Quod terris, Nolasce, Poli velut incola degas
Atherij, Clio nunc mea parua canit.
Nil aurus celsum meditaris præter Olympum:
Sancta Dei sensus abripit aula tuos.
Squallent humusque tibi, rutilo licet ardeat auro.
Eoasque licet fulgida iactet opes:
Et pingat licet ora rosis, & more puellæ,
Horrida gemmato syrmate membra tegat.
Haec super ima volas Phaeton, dum despicias ima;
Non velut ille suos qui malè rexit equos. 130
Siue vt ceratis malè qui confissus in alis,
Soli vicinas audet adire vias.
Te Pietas animi, mens pura, humiliisque voluntas,
Vt pennæ ad Superos, & super astra vehunt.
Teque inter Diuos, & cœlica gaudia miscent: 135
Quid si Cœlicolum degere more sapis?

Quis

126 Diagoge Diui Petri Nolasco

Quin Diuos ad te cœlo traducis aperto:
○ Ut cœlum, cellam sic coluere tuam.
Aliger ille magis fida ad consortia custos,
Coram oculis aderat luce micante tuis. 20
Et modò te supero lassum sermone fauebat,
Et modò in ambiguis lux erat ipse vijs:
Captaque quos fluctus pateretur turba monebat,
Vtque dares, tecum penniger ibat, opem.
O quoties Mater summi te Numinis alma 25
Visitat, alloquo dulcis, & ore micans!
Eger eras, stratum veniebat sedula ad arctum;
At te Pæonia non reueabat ope.
Non herbis Virgo, nec Apollineā vtitur arte:
Illa Machaonias non bene fertque moras. 30
Lumine, sat suit, vt medico te, Petre, videret;
Morbus vt effugeret, prompta foretque salus,
Iam valeant succi, morbis herbæque salubres:
Omnis ineſt oculis nam medicina suis.
Tristis es, & curæ pectusque negotia torquent 35
Ardua: te spectat Virgo, leuamen habes.
Delicias quid ego, mera quid solatia narrem,
Quæ dulcis viso Virginis ore capis?
Iam nihil in terris optas, nam Virgine visa,
Tantum, Petre, Deo quid minus ipse vides. 40

*** *** ***

LEM-

Liber Tertius.

127

LEMMA XIII.

Somno occupatus campane minister desit ad Matutinas, in perwigilio Purificationis Deiparae media nocte canendas, Relligiosos Barcinoenſis Conuentus excitare; fœliciter tamen, & magno miraculo. Quippe Mater noſtra, piissima Virgo, candido ordinis habitu cum ſcuſo induita, & Angelis pariter ornatis comitata, in Chorum deſcendere dignata eſt. Nolascus vero, qui ministri omissionem aduerterat, Chorum ingressus, à B. Virg. miro amoris indicio, in ſedem ſibi proximam excipiuit: atque unde omnes dulcissime ac modulatè diuinam laudes proſecuti ſunt.

I Amiam nocturni duodenam temporis horam
Transferat nitidis Delia pulchra rotis;
Nec resonans, vt moris erat, campana vocabat
ora ad diuinas Relligiosa preces.
Dormierat, qui, ceu cantantis munere galli,
Æris pulsator debuit eſſe vigil.
Es, quod non fonuit, vigiles plus perculit aures
Nolasci, poſſet quam reboante ſono.
Ambigit ille tamen, ſonitus num fugerit aures,
Dum meditans ſensuſ mens ſuper astra rapit. 10
Sed videamus, ait: Tunc clauſtra, ſubitque per omnis
Tecta domus; ſomno cuncta silentque graui.
Inde Chorum petit, & proprieſ iam, ſubſtit ancepit.
Quid ſonat, aut quod, ait, ſentio in aure melos?

Non

128 *Diagorges Diui Petri Nolasco*

Non fallor, sonat humano modulamine quidquā 15
 Maius, & Angelico, quod sonat, ore sonat.
 It modulis vox flexa suis, in seque reflectit:
 Mirè, Mæandri more fluentis, abit.
 Quām blandi vocis flexus, suavesque reflexus!
 Guttura quām argutis mile canora modis! 20
 Mille estò Philomela sciat discrimina vocum,
 Par concentibus his nil Philomela canit.
 Sed neque plectra, Orpheu, tua: nec tua, dulcis Arion;
 Muta ad se trahet hic vtraque plectra canor.
 Ergo ille, allectus miri dulcedine cantus, 25
 Intrat felicem terque quaterque chorūm.
 At primo obtutu, obstupefactus imagine rerum,
 Sancta loci pronus numina adorat humo.
 Virgo ibi Mater erat summi præclara Tonantis,
 Excelsoque sedens Præfulis illa loco; 30
 Sol erat in vultu, sed Phæbo clarior alter:
 Vestis Sithoniâ candidiorque niue:
 Alba etiam Tyrio crux effulgebat in astro,
 Pectoris, & niueæ nobile stemnia togæ.
 Aligeri Dominam Juuenes hinc inde coruscâ, 35
 Pulchro stipabant ordine, & ore pares.
 Pectora crux eadem ipsis, idem & tegminis albor:
 Ut se, sic vestit candida Virgo suos.
 Et modò, Cœlitibus quānquam sit candor amicus,
 Non illis alter debuit esse color. 40
 Nam referunt cœli Proceres, Regina potensque,
 Nolasco niueos ore habituque choros:

non

Illa

Liber Tertius.

129
 Illa micat sacro Nolasci in munere Præsul,
 Nolasceæ illi munera prolis habent.
 Fœlicem prolem! Pro te, dum dormis, Olympo
 Labuntur vigiles in tua claustra chori. 45
 Matutina vides albis induita cucullis
 Astra, tuæ excubias quodd modo noctis agunt?
 Atque tuo sedes implent sine corpore inanes,
 Lictis, cœlesti quæ sibi in arce micant;
 Dumque statas resono persoluunt gutture noctis 50
 Laudes, illorum concinis ore Doum,
 Tu fœlix quoque, qui stertens, nec cymbala pulsas,
 Ære nec obstrepero Morphea abire facis;
 Qui, quām Argus vigilis, plus somno acquiris inertis.
 Quo, si non homines, Ætheris astra vocas. 55
 Interea dum sacris resonat concentibus aula,
 Maxima dum cœli pars ibi Virgo præst,
 Nolascus propè Diuam, ipsaque fauente, supremum
 Iussus, rot Proceres inter, adire locum.
 Ille canit Superis dulces cum mentibus hymnos: 60
 Angelus ac si esset non minus ille canit.
 Ille in Matre Dei, figitque in Virgine ocellos:
 Cuius Angelicis parque beatus adest.
 Guttata vt oblectat cantu, sic Virginis era
 Dum videt, ipse suum lumen vtrumque beat, 65
 Et credo dixisse, Petrus ceu dixerat olim,
 O Domina, est nobis hic remanere bonum.
 At prece finitâ, ex oculis hæc gloria fugit,
 Sidereoque statim tota recepta polo est.

Math. 13

Non